Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Tallinna
POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi parteibüroo, direktsiooni, ESKNÜ komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 23 (94) Reedel, 27. juunil 1952. a. IV aastakäik

Veedame suvevaheaja sisukalt

Toimuvad viimased eksamid. Üliõpilased siirduvad varsti suvepuhkusele. Meie kõigi soov on veeta vaba aeg võimalikult kasulikult, mitmekülgselt ning huvitavalt. Erilist tähelepanu tuleb seejuures omistada sportlikele üritustele ja turismile, sest füüsiline karastus loob head eeldused viljakaks vaimseks tööks. TPI spordiklubi, mõistes selle ülesande tähtsust, organiseerib suveperioodil rohkearvuliselt sportlikke võistlusi ning massiüritusi, jätkatakse treeningtunde enamikul spordialadel. Juulis võistlevad TPI meeskonnad kergejõustikus, korvpallis, jalgrattasõidus ja vehklemises ENSV esivõistlustel. Ühtlasi viiakse läbi treeningkogunemised käsipallureile ja sõudesportlastele ning võetakse osa kõigil erialadel VSÜ „Kalevi" esivõistlustest. Augustis võetakse osa ENSV esivõistlustest võrkpallis, purjetamises ning sõudmises. Üheaegselt valikmeeskondade ettevalmistamisega teostab spordiklubi treeninguid kõigile spordihuvilistele noortele, eriti avarad on selles suhtes võimalused sõudmise ning kergejõustiku erialadel.

Äärmiselt vastutusrikkaks, kuid ühtlasi ka väga õpetlikuks ning huvitavaks võistluseks TPI sportlaste paremikule kujuneb osavõtt KHM esivõistlustest viiel erialal.

Senisest palju suuremat tähelepanu osutatakse käesoleval suvel turismiliikumise arendamisele. Juuli esimesel poolel organiseeritakse üliõpilaste jalgrattamatkad Lõuna-Eestisse, kus kolhoosi- ning rajoonikeskustes viiakse läbi loenguid. Ühtlasi kutsume üles kõiki üliõpilasi organiseerima matkagruppe ENSV ning vennasvabariikide looduslikult kaunite või ajalooliste kohtadega tutvustamiseks.

Turismi harrastamise propageerimiseks kuulutas ajaleht „Tallinna Polütehnik" välja matkamise võistluse „Tallinna Polütehniku" rändkarikale.

Üheaegselt spordi- ja turismiürituste läbiviimisega jätkavad esmakordselt käesoleval suvel intensiivset tegevust ka TPI isetegevusringid. Ametiühingu- ja komsomolikomitee organiseerivad suveklubi (vastutaja sm. Anušina). Me loodame, et isetegevusringid jätkavad energiliselt tegevust ning valmistavad sügiseks ette rea uusi huvitavaid ettekandeid.

Ühtlasi on komsomolikomitee otsustanud kasutada suvevaheaega kolhooside abistamiseks. Kolhoosides ning rajoonides viiakse läbi loenguid 120 üliõpilase poolt. Abistatakse šeflusaluse „Mahtra" kolhoosi komsomoliorganisatsiooni ning lähetatakse 30 üliõpilast rajoonidesse organiseerima sporditööd.

Kõigi TPI ühiskondlike organisatsioonide põhiülesandeks on organiseerida üliõpilastele sisukad vaba aja veetmise võimalused. Muuhulgas viiakse läbi rida ekskursioone: 10.—20. juulini — Moskvasse; 25.08.—10.09. Kirovisse. Jagatakse välja umbes 100 puhkekodu- ja sanatooriumituusikut.

Seltsimehed üliõpilased!

Võtke aktiivselt osa sporditööst ja kunstilisest isetegevusest suvevaheajal! Abistagem kolhoosnikke! Kasutagem otstarbekalt vaba aega!

Плохая самостоятельная работа в течение семестра сказывается на экзаменах

Настоящая экзаменационная сессия опять таки показывает, какое огромное влияние на знания студента имеет хорошо спланированная и во-время проведенная самостоятельная работа.

Особенно ярко это отражается при усвоении иностранного языка. Требования по иностранному языку ограничиваются только рецептивным знанием — чтением и переводом незнакомого текста при помощи словаря общенаучной и специальной литературы. Отпадает огромная работа активного усвоения языка, изучение разговорной речи, но и для того чтобы понимать и переводить, необходимо иметь возможно большой запас слов и знание структуры языка.

Однако словарный состав языка и его грамматический строй усваиваются только при постепенной, систематической работе. Для этого программой МВО предусмотрено кроме систематической работы на лекциях самостоятельная работа, домашнее чтение и перевод определенного количества текстов по срокам в течение семестра. Такой самостоятельный разбор дает возможность научиться успешно пользоваться словарем, применять усвоенную на лекциях грамматику, во-время выявить трудности и пользоваться консультациями.

Но некоторые наши студенты этого не сознают. Они думают, что со словарем можно без какой-либо подготовки перевести любой текст. В предэкзаменационные дни они стараются кое-как сдать несданное в течение семестра домашнее чтение вместо того, чтобы это время использовать для хорошей подготовки к экзамену. В результате на экзамене получается у таких студентов не осмысленный перевод незнакомого текста, а какой-то бессмысленный подбор неправильно отысканных слов из словаря, так как многозначимость слов не позволяет брать значение слова случайно, без применения к контексту. И некоторые из этих студентов при получении соответственной оценки на экзамене даже обижаются, оправдываясь, что они ответили хорошо, так как все же перевели весь текст.

Этого не случилось бы, если студент во-время выяснил бы, какие у него ошибки появляются при работе со словарем и научился бы с помощью преподавателя правильно пользоваться словарем, так чтобы словарь стал его действительным помощником в работе.

Л. РАНДМА

LIKVIDEERIDA MAHAJÄÄMUS VENE KEELE ÕPPIMISE ALAL

Laitmatu vene keele oskus meie paljurahvuselises sotsialistlikus riigis on iga nõukogude eriteadlase eduka töö üks tähtsamaid tingimusi. See peaks olema selge igale instituudi üliõpilasele. Kuna nädala õppetundide arv uute õppeplaanide kohaselt on võrdlemisi väike, siis endastmõistetavalt kandub raskuspunkt iseseisvale tööle Seega nõuab koduse lektüüri läbitöötamine tõsist suhtumist töösse ja pingsat hoolt. Üliõpilased, kes omavad akadeemilist võlgnevust vene keeles, või kes ei valda vene keelt veel mitte täiesti rahuldavalt, on kohustatud tarvitusele võtma kõik abinõud, et oma taset vene keeles tunduvalt tõsta. Lähim võimalus selleks on ära kasutada suvine vaheaeg.

Suvise töö organiseerimiseks olgu toodud siinkohal vastavad ülesanded ja mõned praktilised näpunäited.

1) Võimalikult iga päev lugeda ja tõlkida ajalehtedest „Советская Эстония", „Комсомольская правда" väikesi katkendeid juhtkirjadest ja teistest artiklitest. Tundmatud sõnad välja kirjutada oma isiklikku sõnastikku ja meelde jätta.

2) Läbi lugeda mingi ilukirjanduslik teos ja õppida seda korrektselt tõlkima.

3) Täiendada 1951./52. õppeaastal koostatud sõnastiku koduse lektüüri alal ühetüveliste sõnade leidmise ja juurdekirjutamise teel. Näiteks, pöördsõnadele teine aspekt, neist tuletatavad tegevusnimed, omadussõnad, määrsõnad. Mällujäämise hõlbustamiseks on kasulik leida õpitavale sõnale sünonüümid ja antonüümid. Samuti tuleb toimida teiste sõnaliikidega. Selle ülesande täitmine kinnistab tehtud tööd venekeelse sõnavara rikastamise alal ja laiendab ning süvendab seda veelgi enam.

4) Korrata konspektide ja õpikute järgi 1951./52. õ. a. jooksul läbivõetud tähtsamaid grammatika küsimusi, pöörates erilist tähelepanu sõna tähenduslikule koosseisule, ees- ja järelliidete tähendusele ning tarvitamisele, eitavatele ja umbmäärastele asesõnadele, asesõnalistele määrsõnadele, pöördsõnade aspektide tähendusele ja nende rakendamisele kõnes jne.

5) Teha võimalikult iga päev ise endale väikesi ettekütlusi (самодиктант). Selleks tuleb võtta väike tekst kas ajalehest või raamatust (5—10 lauset), lugeda esiteks kõik kirjutamisele tulev katkend läbi, tõlkida tundmatud sõnad sõnastiku abil ja siis asuda kirjutamisele: lugeda esimest lauset seni, kuni ta meelde on jäänud, siis raamatusse vaatamata üles kirjutada. Samuti kõik teised laused kuni katkendi lõpuni. Pärast kontrollida ja parandada vead.

6) Väga heaks harjutuseks on otsene ja tagasitõlge — meetod, mida väga soovitas V. I. Lenin võõrkeelte õppimisel. Võetakse jällegi väike tekst, tõlgitakse esiteks vene keelest eesti keelde, pärast saadud eestikeelne tekst uuesti vene keelde. Venekeelne tagasitõlge kõrvutatakse algupärandiga, selgitatakse ja parandatakse vead.

7) Kasutada kõiki võimalusi vene kõnekeele oskuse arendamiseks ja süvendamiseks — rääkida rohkem vene keelt, paluda parandada oma eksimusi ja vigu, tähelepanelikult jälgida vene keelset kõnelust.

Ülemal toodud ülesannete täitmine suvevaheajal on kohustuslik järgmistele üliõpilastele: Okas, Harry, Kalev, Arno, Roosma, Sulev — E-21, Malm, Kalju, Tooming, Heino, Roop, Väino, Vanaveski, Rein, Mutikas, Heino — E-23, Lepik, Kalju — O-21, Aguraiuja, Villu, Sau, Tõnu — L-22, Peterson, Endel, Nau, Uno, Soome, Ilmar — O-41, Vestli, Endel, Ruga, Hans, Miller, Lembit — E-41õ, Mägi, Arnold, Eharand, Uno, Laagus, Heiki — ME-43.

Aruanne suvisest tööst esitatakse õppejõule enne uue õppeaasta algust, ajavahemikul 28.—31. augustini. Kõik eespool mainitud rühmade üliõpilased on kohustatud esitama 1. septembriks möödunud õppeaastal läbitöötatud koduse lektüüri materjalid — korrastatud konspektid ja täiendatud sõnastikud.

Kuigi suvine vaheaeg on ette nähtud puhkuseks, ei saa tõeline nõukogude inimene puhata rahuliku südamega, kui tema töös on midagi ripakile, tegemata.

Vene keel tuleb ära õppida. Seepärast peab osa puhkeajast ohverdama oma võlgnevuste ja mahajäämuse likvideerimiseks. Kui antud ülesandeid täita süstemaatiliselt, kulutades selleks iga päev tund-poolteist, siis ei saa see muutuda koormavaks.

V.-õp. J. SOLBA

Избежать в будущем ошибки прошлого

Экзамены являются показателями работы каждого студента в течение семестра. Чего же добились мы, кораблестроители II курса? Что сделали за весь семестр? Не ошибаясь можно сказать, что работы в нужной мере в течение семестра не было. Студенты, несмотря на то, что учатся на II курсе, до сих пор не приучились правильно распределять свой день, не научились трудиться, забывают, что наша страна ждет квалифицированных инженеров. Разве не является доказательством тот факт, что в группе Л-43 — 50% завалов по физике; больше 30 процентов падают на математику, сопротивление материалов; не лучше обстоит дело и в других группах II курса. Даже по основам марксизма-ленинизма такие товарищи-комсомольцы, как Соволайнин, Купреева и другие, получают неудовлетворительные оценки. У нас есть студенты, у которых по две и три двойки, но наряду с ними у нас есть и такие комсомольцы-отличники, как Кауге, Косоруков, Коган, Фоминых, Рабкин и другие, которые блестяще сдают экзамены. Эти товарищи добросовестно относились к своим занятиям, упорно и усердно работали в течение семестра. Плохо и то, что среди наших студентов встречаются люди, которые умудряются не готовиться к экзаменам в дни предназначенные для подготовки к экзаменам, что сказывается в их ответах на экзаменах.

Товарищи, так нельзя безответственно подходить к делу, необходимо все свои силы, энергию напрячь для сдачи оставшегося экзамена и избежать в будущем ошибки прошлого.

Н. БАГНЮКОВА (Л-43)

Parandada semestriprojektide juhendamist

Lõppeval eksamisessioonil on ehitusteaduskond esinenud mitte kuigi hästi. Selle peamiseks põhjuseks on üliõpilaste väär töötiil ja vastutustundetu suhtumine õppetöösse. Kahtlemata lasub väga suur vastutus õppetöö teostamise eest ka õppejõududel, õppeosakonnal ning ühiskondlikel organisatsioonidel.

Õppeosakond ja dekanaat töötasid välja kodused tööplaanid, need jagati laiali, lootusega, et asi läheb ise, aga plaanist üksi on vähe, eriti veel siis, kui see ei sobi tegelikkusega. Mis on kasu koduse töö plaanist, kui pole ette nähtud kontrolltöid (III ja IV kursusel) või muud meetodit iseseisva töö kontrolli teostamiseks. Tuleks edaspidi viljeleda kindlasti v.-õp. Räämeti algatust, kes ainsana viis IV kursusel läbi kontrolltöö õppeaines „Ehitustööstuse ökonoomika".

Radikaalselt tuleks meil parandada semestriprojektide juhendamist. Sageli puudub juhendavail õppejõududel selge ettekujutus projekti mahust. Näit. dots. Otlooti poolt rühmale E-61 antud projekti jooniste maht kujunes kõigil üliõpilastel oluliselt suuremaks projektülesandeks ettenähtust.

Projektide juhendamise osas on pälvinud kõigi üliõpilaste heakskiitu noorte õppejõudude ass. Allikase ja ass. Remma töömetoodika, kes organiseerivad projektitundides näidisülesannete lahendamist, otsivad raamatuist üksikuile üliõpilastele vajalikke peatükke ning abistavad üliõpilasi konkreetsete näpunäidetega. Sellise juhendamise tulemusena valmisid ka kõik nende juhendada olnud semestriprojektid õigeaegselt.

Õpperühma A-81 kütte ning ventilatsiooniprojektiks ettenähtud ajaga võinuks selle projekti valmis saada vahest ainult kogenud insener.

Õppeosakonnal tuleks tingimata saavutada seda, et semestriprojektile eelneks vähemalt üks semester loenguid vastavalt alalt. Vastasel korral on üliõpilased seatud alternatiivi ette: kas iseseisvalt läbi töötada kogu materjal ning teha kirjanduse järgi kogu projekt õigeaegselt semestri kestel valmis või lükata projekti tegemise semestri lõpunädalaile, kui loengud on juba enamvähem kuulatud. Need, kes valivad esimese tee, ei tunne semestri lõpul enam mingit huvi loengul käimise vastu, teised aga satuvad semestri lõpul ajahätta. Näiteks kõik sillaprojektid õpperühma E-83 esitati ilma jäämurdjateta, sest neist oli loenguis juttu alles arvestuspäeval!

Õppejõududel, õppeosakonnal ja ühiskondlikel organisatsioonidel tuleb tõsiselt tegelda mainitud puuduste likvideerimisega.

U. NIGUL (E-83)

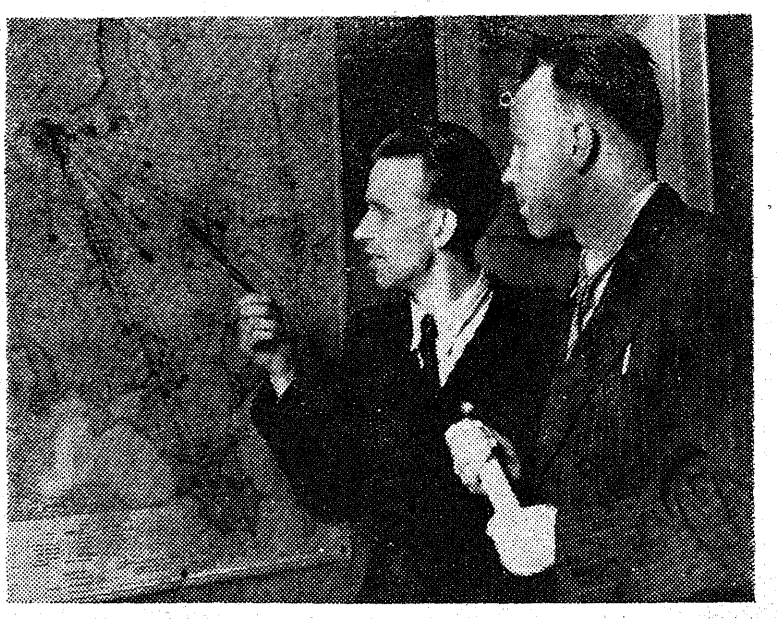

Sajad TPI üliõpilased siirduvad tööstuspraktikale meie kodumaa eesrindlikesse ettevõtetesse. Pildil: TPI tööstuspraktika juhataja kommunistlik noor V. Keskülla näitab kaardil praktikakohta Tšernoretsenski keemiatehasesse sõitvate õpperühma K-82 üliõpilaste grupi vanemale kommunistlikule noorele P. Lagedale.

E. Viljaranna foto

Kõnelus koduteel

Korterite poole seavad sammu
noor ja vana töömees õhtu eel.
Üks neist töötab tehases siin ammu,
teine kannab koolivormi veel.
„Kuule, kuidas jõuad sa nii ruttu —
juba ammu aastanorm sul täis?"
Algab noorem vanemaga juttu,
kes ta kõrval seni vaikselt käis.
„Sul on aastaid rohkem, oled vanem,
aga meist veel noortest oled ees.
Sinu töö on teiste omast parem —
oled tsehhis esimene mees!"
Vana töömees hetkeks mõtetesse
vajub, vaatleb kõrgeid katuseid.
Suunab pilgu noore silmadesse
meenutades oma noorusteid.
„Sõber, sul on kogemust veel vähe
aastat esimest sa alles tööl,
aga järgnevail sul juba läheb —
minu saavutustest ette lööd.
Minu kohuseks eeskuju anda
sinulegi, nooruk seltsimees.
Et me töö võiks rohkem vilja kanda,
selleks on meil plaanid, võistlused.
Nüüdsel ajal töö ei ole orjus
nagu siis, kui mina olin noor.
Kogu vaev pursuile tasku korjus,
aga meile jäi vaid vilets koor.
Tööline siis oli see, kes rabas
leivatüki, riidehilbu eest.
Kui töö juures õnnetus sind tabas,
mängis nälg su urkas peremeest.
Iga päeva eest sul oli mure,
alati töökaotamise oht.
Sa ei ela, aga ka ei sure —
vabrik oli sulle ainus koht.
Küüntega sa sellest hoidsid kinni
hambad risti, süda viha täis,
siis kui vabrikant su palka pinnis
ja su tööd nii tihti laitmas käis.
Raha igas paigas oli jumal
ilma selleta sa olid null.
Ilma rahata sa olid rumal,
pilgatud ja naerdud igalpool.
Tänapäeval töö on au ja kuulsus,
rõõmsa südamega seda teed.
Kadunud on viletsus ja puudus,
tulevikku avarduvad teed.
Meie töös ei ole egoismi —
noor ja vana ühtses võistlushoos
ehitavad üles kommunismi
käsikäes ja julgelt üheskoos.
Annan oma kogemused teile,
tööprotsessis täiustuvad nad.
See, mis alles uudne oli eile,
juba täna laialt võtab maad.
Sellest ära tee veel kurba nägu,
et sa täna minust oled maas.
Sinuski on sitkust omajagu,
sulgi täidetud saab aastaplaan."
Nõnda räägib vanem nooremale,
kelle silmist helgib kindel soov:
„Minust saama peab stahhaanovlane,
saama parim parimaiga koos!"

E. KESKÜLA (O-21)

TPI MEESKOOR

1945. a. hilissügisel, kui Nõukogude Eesti territooriumilt oli juba üle aasta pühitud saksa fašistlike okupantide viimased riismed, käis pingerikas ja viljakas õppetöö ka Tallinna Polütehnilises Instituudis.

Esimene lumi oli katnud maad, kui 16. dets. 1945. a. kogunes grupp noori tulevasi insenere Arvo Ratassepa ja Enno Soonurme initsiatiivil instituudi ametiühingukomitee ruumesse, kus otsustati taodelda direktsioonilt nõusolek TPI meeskoori moodustamiseks. Luba saadi ja 16-liikmeline meeskoor võis alustada oma loomingulist tegevust. Alustati eesti rahva populaarsemate meeskoorilaulude õppimisele, nagu näiteks Mihkel Lüdigi „Põlismetsa järv", Türnpuu „Mul lapsepõlves rääkis", jm. Kuid koori repertuaarist puudusid veel vene ja nõukogude heliloojate tööd. Pidevalt täienesid koori read. 1947. a. sügiseks oli koor kasvanud juba ligi 40-liikmeliseks. Tublisti oli täienenud ka koori repertuaar: hulgaliselt oli juba koori loomingus aktuaalseid tänapäeva laule, nagu G. Ernesaksa „Laul Stalinist" ja samuti vene klassikalisi kooriteoseid, nagu N. Rimski-Korsakovi „Tark Oleg". Tunduvaks tõukeks meeskoori edasisele arengule oli ENSV Ülemnõukogu Presiidiumi poolt antud aukiri 1947. a. hea töö eest kooriloomingu alal. Samal aastal sooritas koor ka oma esimese kontsertmatka meie ülikoolilinna Tartusse. Samuti võeti osa Kehras toimunud laulupäevast 1947. a.

Esimese kontserdiga väljaspool ENSV piire esines 60-liikmeline meeskoor 1948. aastal, andes kontserdi meie naabervabariigi Läti NSV pealinnas Riias. See kontsert oli ühtlasi esimeseks suuremaks tunnustuseks meeskoorile.

Austava ülesande osaliseks saab meeskoor 1949. a., millal kogu suur Nõukogude maa tähistas seltsimees Stalini 70-ndat sünnipäeva. Koorile antakse ülesanne laulda esiettekandes ülelinnalisel pidulikul koosviibimisel „Estonia" kontserdisaalis koos solisti kahekordse Stalini preemia laureaadi Meta Kodaniporgiga Stalini preemia laureaadi Boris Kõrveri viisistatud kantaati „Nooruse sõber".

Suurema edu aastaks koori loomingulises töös on olnud 1951. a., millal saavutati esikohad ametiühingute ja kõrgemate koolide isetegevuskollektiivide ülevaatusel. Sama aasta maikuus sooritati ka pikem kontsertmatk kangelaslinna Leningradi. Spetsiaalselt selleks oli koor ette valmistanud tervituslauluna A. Kõrvitsa viisistatud laulu „Привет тебе, Ленинград" V. Beekmani sõnadele.

Hea tunnustuse koori töö kohta andis helilooja kahekordne Stalini preemia laureaat Novikov, hinnates eriti koori ansamblilist ühtsust. Samuti andis helilooja ka kasulikke näpunäiteid koori töös esinevate vigade kõrvaldamiseks.

1951. a. sügissemestril täiendas koor oma ridu hulgaliselt uute liikmetega. Käesoleva aasta sügissemestril sooritas meeskoor kontsertmatka meie põlevkivirajooni keskusesse Kiviõlisse, Kohtla-Järvele ja Rakveresse. Samuti külastati ka Kehrat ja Aruküla.

1952. a. kevadel tähistas meeskoor oma tegevuse 6. aastapäeva kontserdiga „Estonia" kontserdisaalis. See kontsert tõendas, et meeskoor töötab pidevalt ja hoolsalt veelgi täiuslikuma taseme saavutamiseks. Koor esitas kontserdil läbilõike kaasaegsest nõukogude, vene ja Lääne-Euroopa klassikalisest kooriloomingust. Eriti veenvalt esitati Glinka „Oine vägede ülevaatus", kus koor saavutas suure temaatilise pinge, sobiva värvikuse ja rütmilise erksuse. Meeldivalt esitati ka Gustav Ernesaksa „Õhtu rannal" ja sõdurite koor Gound' ooperist „Faust".

Suuri teeneid on selles meeskoori juhil Arno Kallikormil. Koori repertuaari on laiendatud Nõukogude Eesti ja vennasvabariikide heliloojate teoste osas. On õpitud suure vene vennasrahva rikkalikku klassikalist lauluvara, laule kallist sotsialistlikust kodumaast, kommunismi suurehitustest ja rahutemaatilisi laule. On paranenud koori kõla puhtus, diskusioon ja nüanseerimine. On saavutatud ansambliline ühtsus. Pidevalt sammub tõusuteed kunstiline meisterlikkus.

Nii annab ka Tallinna Polütehnilise Instituudi meeskoor omapoolse panuse meie sisult sotsialistliku ja vormilt rahvusliku kultuuri edasiseks arenguks.

H. TOOM (E-23)

Ohutustehniline selgitustöö

Tähtsa koha vahendite hulgas, mis peavad töötajaile tagama ohutust igapäevases töös, omavad töötaja oma oskus ja teadlikkus. Neid mõlemaid tuleb kasvatada iga tööjatas ohutute töövõtete õpetamisega ja vastava selgitustööga alates juba erialastest õpingutest. Seda tuleb pidada silmas ka kõrgemas koolis tulevase insener-tehnilise personali ettevalmistamisel.

Tööstuspraktikale siirduvaile juhendavaile õppejõududele ja üliõpilastele olgu veel kord meelde tuletatud, et nad meie maa eesrindlikes tehaseis ja ehitusplatsidel kõige muu hulgas jälgiksid ka ohutustehnika küsimuste lahendamist. Näitena võiks tuua Leningradis elektrimasinaehitustehast „Elektrosila", mis omab hästisisustatud ohutustehnika kabinetti ja kus ohutustehnika on viidud iga töötajani. See on saavutatud ohutustehnilise miinimumi kursuste läbitegemise nõudega iga uue töötaja suhtes, rikkalike ohutustehniliste plakatitega töökohtadel, meistrite range järelvalvega ohutustehnika nõuete täitmise üle jne. Ka üliõpilastel-praktikantidel tuleb läbi teha mainitud ohutustehnilise miinimumi kursused.

TPI a/ü-komitee töökaitse- ja ohutustehnikakomisjoni tööplaanis seisab küll ohutustehnilise propaganda taseme tõstmine TPI-s, kuid sellest asi palju edasi ei ole nihkunud.

Eeloleval suvevaheajal tuleb kõigis laboratooriumides välja panna ohutustehnilised juhised, mis olgu läbi arutatud kateedri koosolekul ja kinnitatud kateedrijuhataja allkirjaga. Peale üldiste määruste on suuremate seadmete juures vajalikud veel individuaalsed käsitsemis- ja ohutustehnikajuhised.

Mõningad kateedrijuhatajad väidavad, et selliste juhiste väljapanek tähendaks terve seina katmist paberitega. See väide on muidugi alusetu. Selles veendumiseks on vaja pöörduda õppetöökotta, kus nõuded sisekorra ja ohutustehnika määruste väljapaneku kohta on täidetud. Töökaitse- ja ohutustehnikakomisjon loodab, et kateedrite ja allasutuste juhatajad suhtuvad teadlikult ülestõstetud küsimusse ja töötavad välja vajalikud juhised. Selgituste saamiseks palutakse pöörduda töökaitse ja ohutustehnika komisjoni esimehe poole.

U. RANDMER,
TPI a/ü-komitee töökaitse- ja ohutustehnika komisjoni esimees

(Järg)

Ühel ilusal hommikul pärast päikesetõusu oli võimalus ligi neli tundi jälgida vaalaparve mänglemist. Omapärane oli vaadelda, kuidas esmalt koos kerkiva tõmbi peaga paiskub õhku aurupilv koos peene veejoaga, seejärel kerkib veepinnale mõneks ajaks looma tume hiigelselg ja lõppeks sukeldumisel propellerdub hetkeks õhku kaheharaline saba. Kuna ilmad olid ilusad, siis läbisime Tšuktši mere ilma eriliste raskustega ja 29. septembril olime juba Beringi väinas, kus jäime ankrusse Providania lahte, et täiendada enne Beringi merde minekut veel kord oma mageda vee tagavara. Niikaua kui laevu varustati, külastasime tšuktšide asulat.

„Meie maa muutub üha kultuursemaks," seletas uhkusega üks tšuktš-autojuht.

„Minu isa räägib veel, kuidas ta noa eest pidi andma kaupmehele kolm jäärebase nahka, aga meie lapsed õpivad juba pärast seitsmeklassilise kooli lõpetamist mäetehnikumides ja metallitöökoolides ning hakkavad ise Tsukotka mägedest metallimaake välja tooma. Seda kõike andsid meile Lenin ja Stalin," lisab ta, heites pilgu klubiruumi seinal olevale seltsimees Stalini portreele.

Providaniast väljudes võtsime kursi Kamtšatka-Petropavloskile. Kui viimastel päevadel temperatuur pidevalt oli seisnud + 5 — 6 ° C piires, siis hakkas ta nüüd tõusma, sest sõitsime otse lõunasse. Kuid siiski on kliima seal tublisti karmim, võrreldes samade laiustega Euroopas, sest puuduvad soojad merehoovused. Läbinud Beringi mere ja Vaikse ookeani põhjaosa, lähenesime Kamtšatka poolsaarele, millest esimesena paistis 4800 meetri kõrguse vulkaani Kljutševskaja Sopka suitsev koonus. Alt sinendusse hajudes näis see valge, igilumega kaetud mägikoonus õhus rippuvat ja paistis selge ilmaga juba umbes 150 miili kaugusele merele. Lähenenud poolsaarele, võisime näha, et selle kaldad olid tiheda metsaga kaetud vastandina Arktika paljastele kaljukallastele.

Petropavlovsk asetseb kauni lahe sopis mäeahelike vahel. Linnast umbes 15 km eemal asetseb üks 3400 meetri kõrgune tegev vulkaan kõrvuti veidi madalama kustunud sõsarmäega. Ilm püsis ilusana ja päikesepaistel tõusis temperatuur üle 20° C. Ümbruskonna mäed udutsesid kergelt, tegeva vulkaani ja ta sõsarmäe igilumega kaetud koonused olid umbes kolme neljandiku kõrguselt pilvekrooniga ümbritsetud, ent tipud on jälle selgelt näha sügavsinise taeva foonil. Vulkaan „tossab" tasakesi — vahel võtavad kerkivad valged auru- ja suitsupilved tihedama kuju, vahel hargnevad üsna hõredateks, vahel viskub gaasisammas jõuliselt üles, vahel liibub üsna tipu ligi.

Linnatagustel kallakutel on põõsastik võtnud endale kõik mõeldavad värvitoonid, alustades tumepruunist ja lõpetades leekivkollasega. Ainult seedrid on endiselt tumerohelised teiste puude ja põõsaste leekiva värvikarnevali keskel. Üldiselt on siin domineerivaks puuks seeder ja kask. Sealne erineb tublisti nii lehtede kui ka tüve ehituselt meie kasest.

Seal kusagil mägedes, nende põõsastike ja metsasalude keskel pidavat leiduma ohtralt metsloomi, eriti karusid. Et linnaelanikest paljud tegelevad küttimisega, seda näitab ka asjaolu, et tihti võib näha mõnele aiale kuivama laotatud värsket karunahka.

Kogu lahe vesi on täis igavärvilisi ja -tüübilisi meduuse. Mõned on väikese sirmiga ja alt punaka, verise liha värvi sisuga, millest ripuvad alla kuni poole meetri pikkused narmad. Teised tuletavad oma kujult meelde suuri, tuulest täispuhutud langevarje, omades kõiki mõeldavaid värvitoone. Samuti leidub lahes ja rannikuäärses ookeanivees tohutul hulgal igat liiki kalu ja suuri, ligi 30 cm läbimõõduga ja enam kui 0,5 meetri pikkuste jalgadega krabisid, milliseid püütakse ja ümber töötatakse meilgi tuntud krabikonservideks.

Kui Petropavlovski reidilt välja sõitsime, võttis Vaikne ookean meid vastu tugeva tormiga. Tuul tõusis ajuti kuni 8-palliseks, piitsutades külma vihma ja rajuga laeva. Temperatuur langes järsku + 5 kraadini. Ilm oli üldiselt väga muutlik. Kord paistis päike, ent mõni hetk hiljem sattus laev vaadetmatvasse vihma- ja udupöörisesse. Mere kohal liikusid kogu aeg mustad pilvetombud, millest alla ulatusid tumedad jooned, vesi nende pilvetompude all kobrutas ja oli kerkinud kõrgemaks.

Järgmise päeva lõunaks ilmus horisondil nähtavale esimene Kuriili saar ja kaks tundi hiljem heitsime ankru saare varjulisse lahte.

Saared on vähese taimekattega mäeahelikud. Enamik mäetippe on kaetud igilumega. Mägedevahelistes orgudes ja kallakuil võib näha siiski päris ilusaid seedrisalusid.

Ohhoota meri on tuntud Biskaia lahe kõrval maailma rahutuima merena, eriti sügisel, ja seda saime ka meie tunda. Kohe, kui Kuriilidest väljusime, algas torm; õigemini, meid riivas taifuun. Tuule tugevus tõusis üle 10 palli. Järgmise päeva õhtuks muutus lainetus nii metsikuks, et kois magamine osutus võimatuks. Tuli madrats põrandale tõsta ja seal veidi uinuda katsuda. Kuid kui lähenesime Laperusa väinale, muutus meri rahulikumaks ja torm vaikis täiesti. Meie jõudes väina oli ka meri täielikult rahunenud ja helkis päikesekiirtes, kuna kajakad tõmbasid ümber laeva lõbusaid ringe. Stüürboordist paistis Lõuna-Sahhalini metsaga kaetud rannik. Bakboordist udutses eemalt Hokaido saare rannik. Paistsid üksikud rannakühmad ja kõrgemad mäed. Pilvedest ümbritsetuna seisab teistest kõrgemal, alt sinetusse kippudes üksik kõrge igilumega kaetud mäekoonus — nähtavasti mõni endine kustunud vulkaan. Üldiselt on meeste tuju muutunud lõbusamaks, millele aitab kaasa käegakatsutav reisu lõpp ja ka see, et Jaapani meri võttis meid vastu ilusate, päikesepaisteliste ilmadega. Koolipoisid kogunevad tihti vööri päikese kätte, arutledes eelseisvaist õpinguist ja sellest, kui palju peab töötama, et teistele järele jõuda. Leningradi kõrgema merekooli üliõpilane Uzatšev toob tavaliselt niisugustel puhkudel oma akordeoni välja ja siis kajavad üle Jaapani mere meloodilised vene rahvaviisid, Straussi valsid või lõbusad polkad.

Lõppeks päikesepaistelisel 22. oktoobri õhtupoolikul kinnitasime otsad Vladivostokis kai külge. Meie enam kui 10 000-miiline merereis läbi Arktika ja Vaikse ookeani põhjaosa oli lõppenud.

JOH. SISKA (MM-101 õ)

СЕГОДНЯ В НОМЕРЕ

I страница

Передовая — Проведем летние каникулы содержательно.
Л. Рандма — Плохая самостоятельная работа в течение семестра сказывается на экзаменах.
Ж. Сольба — Ликвидировать отставание по русскому языку.
Н. Вагнокова — Избежать в будущем ошибки прошлого.
У. Нигуль — Улучшить руководство над проектами.

II страница

Э. Кескюла — Разговор на дороге домой.
И. Сиска — 10 000 миль через Арктику и Тихий океан.
Х. Тоом — мужской хор ТПИ.
У. Рандмер — Освоить правила техники безопасности.

Toimetaja A. LEBBIN

MB-12 628 Üksiknumbri hind 20 kop. Trükikoda „Ühiselu", Tallinn, Pikk 42 Tellimise nr. 2053